

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część CXXXVII. — Wydana i rozesłana dnia 30. lipca 1918.

Treść: (№ 270.—274.) 270. Ustawa, w sprawie ochrony praw członków kas brackich w czasie ich służby wojskowej w obecnej wojnie. — 271. Ustawa, dotycząca rozciągnięcia postanowień § 9. ustawy o kasach brackich z dnia 28. lipca 1889 na członków kas brackich, którzy w obecnej wojnie świadczą państwu niemieckiemu bezpośrednio lub pośrednio usługi wojenne, sanitarne i tym podobne. — 272. Rozporządzenie o rozpoczęciu działalności urzędowej przez sąd obwodowy w Poli. — 273. Rozporządzenie, dotyczące ogólnego uregulowania konsumpcji zboża i produktów młewa. — 274. Rozporządzenie, dotyczące sporządzania środków zastępczych tytoniu i dodatków do tytoniu począwszy od 1. sierpnia 1918, tudzież używania marek stemplowych do uiszczania należności od licencji na środki zastępcze tytoniu.

270.

Ustawa z dnia 24. maja 1918,

w sprawie ochrony praw członków kas brackich w czasie ich służby wojskowej w obecnej wojnie.

Za zgodą obu Izb Rady państwa zarządzam, jak następuje:

§ 1.

Członkom kas brackich, którzy wstąpili do służby wojskowej, należy — o ile oni w ciągu czterech miesięcy po ukończeniu tej służby znów do jakiejś kasy brackiej wstąpią — wliczyć do członkostwa czas, spędzony w służbie wojskowej w obecnej wojnie, dla którego wymiaru jest stanowczym § 11.

Jeżeli członek kasy brackiej przyjmie w ciągu powyższego czasokresu zajęcie w jakiejś kopalni (§ 131. p. u. g.), a w jej kasie brackiej był ubezpieczony na prowizję w chwili swego wstąpienia do wojska, w takim razie kontynuuje on ubezpieczenie w kasie prowizyjnej bez podwyższenia świadczonego datku i bez dopłacania datków za czas przerwy ze strony zobowiązanych do tego.

Jeżeli członek kasy brackiej przyjmuje w ciągu powyższego czasokresu zatrudnienie w innej kopalni, w takim razie wolno mu kontynuować swoje

ubezpieczenie prowizyjne w kasie brackiej tej kopalni, do której przeszedł, przyjmując w niej zatrudnienie, albo też pozostać nadal ubezpieczonym na prowizję w tej kasie brackiej, do której należał w chwili swego wstąpienia do wojska. W pierwszym przypadku należy przy przyjęciu do kasy brackiej uważać dla obliczenia oczekiwanych prowizji i świadczeń datków za wiek wstąpienia członka jego wiek w dniu 25. lipca 1914 albo, jeżeli wstąpił do wojska później, jego wiek w chwili wstąpienia do wojska. W ostatnim przypadku mają zastosowanie do członka kasy brackiej postanowienia drugiego ustępu. Zatrzymuje on przysługujące mu dla siebie, dla jego wdowy i jego sierót roszczenia o prowizję do tej kasy brackiej, do której należał w chwili swego wstąpienia do wojska, natomiast do tej kasy brackiej winien także uiszczać przepisane datki na ubezpieczenie prowizyjne on sam i posiadacz kopalni, do której on przeszedł. W kasie brackiej, istniejącej przy tej kopalni, podlega członek kasy brackiej tylko ubezpieczeniu na wypadek choroby.

§ 2.

Pobierającym prowizję z kas brackich, którzy wstąpili do służby wojskowej, wolno zastanowić prowizję tylko wtedy, jeżeli ich zupełna zdolność zarobkowania została udowodnioną po myśli postanowień statutu kasy brackiej.

§ 3.

Jeżeli członek kasy brackiej stanie się niezdolnym do zarobkowania w czasie lub wskutek służby wojennej w ciągu roku po jej ukończeniu, to przysługuje mu, chociażby nawet czas bezzasilkowy (§ 14., liczba 2, ustawy z dnia 28. lipca 1889, Dz. u. p. Nr. 127) jeszcze nie upłynął, do tej kasy brackiej, do której należał aż do wstąpienia do wojska, prawo żądania prowizyi inwalidy, która należałaby mu się według statutu kasy brackiej, gdyby był pozostał dalej członkiem aż do chwili, w której zaszła niezdolność do zarobkowania. Ta prowizya inwalidy nie może jednak w żadnym przypadku wynosić rocznie mniej niż 200 K.

Ewentualnych wojskowych należności zaopatrzenia nie wolno policzać na poczet prowizyi inwalidy, o ile tę ostatnią należy świadczyć z kasy prowizyjnej w kasie brackiej.

Dla oceny istnienia niezdolności do zarobkowania członka kasy brackiej obowiązują przepisy ustawy z dnia 28. lipca 1889, Dz. u. p. Nr. 127, i statutu kasy brackiej, do której należał członek kasy brackiej aż do wstąpienia do wojska.

Prowizya należy się członkowi od chwili ukończenia służby wojskowej, o ile w postępowaniu przy wyznaczaniu prowizyi nie okaże się, że prowizya przypada od jakiejś późniejszej chwili.

§ 4.

Osieroceni (żona i dzieci) przez członka kasy brackiej, zabitego na wojnie albo zmarłego w czasie lub wskutek swojej wojskowej służby, nawet gdyby ten członek nie odbył jeszcze czasu bezzasilkowego, mają prawo żądać prowizyi dla osieroczonych, jakaby się im należała w myśl statutu kasy brackiej, gdyby członek ten był pozostał dalej członkiem aż do swej śmierci.

Takie samo roszczenie o prowizyę przysługuje w razie istnienia wszystkich innych wymogów rodzinie (żonie i dzieciom) zaginionego w polu przed nieprzyjacielem członka kasy brackiej, dopóki zaginiony się nie znajdzie. Roszczenie to o prowizyę rozpoczyna się z dniem, w którym przypada roszczenie o wojskowe należności zaopatrzenia.

Ewentualnych wojskowych należności zaopatrzenia nie wolno policzać na poczet prowizyi osieroczonych (rodziny), o ile należy je świadczyć z kasy prowizyjnej w kasie brackiej.

§ 5.

Rozwiązanie stosunku służbowego z przedsiębiorstwem kopalnianem (§ 131. p. u. g.) nie

pociąga za sobą po stronie członka kasy brackiej utraty członkostwa, jeżeli nastąpiło w czasie nie przekraczającym dni 14 przed pociągnięciem członka kasy brackiej do służby wojskowej chyba, że stosunek służbowy został rozwiązany widocznie nie ze względu na mające nastąpić pociągnięcie do służby wojskowej.

Korzyści z § 3. nie należą się, jeżeli członek kasy brackiej utracił z własnej winy roszczenie o wojskowe należności zaopatrzenia.

§ 6.

Podczas wojskowej służby i aż do upływu czterech miesięcy po jej ukończeniu nie jest dopuszczalną wypłata udziału w rezerwie (w majątku), odłożonego dla członka kasy brackiej.

Jeżeli mimo to wypłata tego udziału w rezerwie (w majątku) nastąpiła, nie zostają przez to w myśl następujących przepisów ograniczone roszczenia, jakie przysługują według tej ustawy.

Przy likwidowaniu oznaczonych w § 3., ustęp 1., oraz w § 4., ustęp 1. i 2., roszczeń o prowizyę należy odliczyć już ewentualnie wypłacone udziały w rezerwie (w majątku). Dla tego odliczenia należy na żądanie członka kasy brackiej albo osieroczonych przez niego pozwolić na raty miesięczne, których wysokość nie śmie przekraczać jednej czwartej części miesięcznej kwoty prowizyi. Tę samą korzyść należy przyznać w danym razie także rodzinie członka kasy brackiej, zaginionego w polu przed nieprzyjacielem (§ 4., ustęp 2.).

Jeżeli członek kasy brackiej, któremu już wypłacono jego udział w rezerwie (w majątku), przyjmie w ciągu czasokresu, oznaczonego w § 1., ustęp 1., zatrudnienie w kopalni, w której kasie brackiej był on ubezpieczony na prowizyę w chwili wstąpienia do wojska, to może on żądać zastosowania przepisu § 1., ustępu 2., tylko wtedy, gdy zwróci kasie brackiej podjęty udział w rezerwie (w majątku); w innym razie należy traktować takiego członka kasy brackiej według przepisów, ustanowionych w § 1., ustęp 3., dla członków kas brackich, którzy przeszli do innej kasy brackiej. Tak samo może członek kasy brackiej, któremu już wypłacono jego udział w rezerwie (w majątku), tylko wtedy żądać, by pozostał nadal ubezpieczony na prowizyę w tej kasie brackiej, do której należał w czasie wstąpienia do wojska, jeżeli zwróci kasie brackiej podjęty udział w rezerwie (w majątku). Dla zwrócenia udziału w rezerwie (w ma-

jątku) należy członkowi kasy brackiej pozwolić na jego żądanie na stosowne raty miesięczne.

§ 7.

Skapitalizowaną wartość ciężaru rentowego, urastającego dla kas brackich po myśli postanowień § 3., ustęp 1., i § 4., ustęp 1. i 2., pomniejszoną o udziały w rezerwie (w majątku), stojące do dyspozycji dla uprawnionych do provizyi, należy pokryć rocznymi spłatami w ciągu peryodu umorzenia, wynoszącego najdłużej 25 lat. Spłaty roczne ciężą na każdoczesnych posiadaczach kopalni, w której członek kasy brackiej był zatrudnionym w chwili wstąpienia do wojska i mają być ściągane w taki sam sposób, jak wszystkie inne datki kopalniane.

Władze górnicze są upoważnione w miarę przypuszczalnego czasu trwania ruchu kopalni zarządzić także krótszy niż 25letni peryod umorzenia.

Ministerstwo robót publicznych może także za zgodą Ministerstwa spraw wewnętrznych i Ministerstwa skarbu pozwolić posiadaczowi kopalni za daniem odpowiedniego zabezpieczenia pod warunkiem odwołania tego każdej chwili, aby zamiast spłat rocznych wypłacał on w sposób bieżący obciążającą go kwotę częściową przypadających provizyi.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy ustalaniu i ściąganiu oznaczonych w ustępach 1. i 2. rocznych spłat, jakoteż przy udzielaniu przewidzianego w ustępie 3. wyjątkowego pozwolenia, należy ustanowić drogą rozporządzenia.

§ 8.

Powzięcie uchwały co do roszczeń provizyjnych, przyznawanych w myśl postanowień § 3., ustęp 1., oraz § 4., ustęp 1. i 2., następnie zezwolenie na raty w myśl § 6., ustęp 3., należy do osobnych wydziałów, które należy ustanawiać przy kasach brackich każdym razem na czas trwania funkcji naczelnictwa kasy brackiej i które mają się składać z przewodniczącego i z czterech członków.

Jako przewodniczący występuje przewodniczący naczelnictwa kasy brackiej albo jego zastępca; po dwóch członków i po jednym zastępcy wybierają oddzielnie obie kurye naczelnictwa kasy brackiej ze swego grona większością głosów.

Do powzięcia uchwały wydziału jest potrzebna obecność przewodniczącego albo jego zastępcy i czterech członków albo ich zastępców. Do przewodniczącego albo do jego zastępcy należy kierowanie rozprawą; nie ma on prawa głosu.

Uchwały wydziału zapadają większością głosów. Jeżeli uchwała większości nie przyjdzie do skutku,

w takim razie przedłoży przewodniczący dla ostatecznego rozstrzygnięcia bezzwłocznie wniosek występującego z roszczeniem właściwemu sądowi rozjemczemu kasy brackiej (§§ 19. i 20. ustawy z dnia 28. lipca 1889, Dz. u. p. Nr. 127, w brzmieniu ustaw z dnia 17. stycznia 1890, Dz. u. p. Nr. 14, i z dnia 17. września 1892, Dz. u. p. Nr. 178), oznajmiając powody, podniesione przy głosowaniu w postępowaniu przed wydziałem.

Przeciw wszystkim rozstrzygnięciom wydziału przysługuje skarga do sądu rozjemczego kasy brackiej tak występującym z roszczeniem i interesowanym posiadaczom kopalni, jakoteż kasom crackim, o ile im przez to rozstrzygnięcie zostają nałożone świadczenia, a to w ciągu trzechmiesięcznego czasokresu od doręczenia rozstrzygnięcia pod rygorem jej utraty.

§ 9.

Postanowienia statutu, któremi zastrzeżono kasie brackiej roszczenia o odszkodowanie do posiadacza kopalni z powodu przyjęcia mniej zdatnych robotników, są niedopuszczalne.

§ 10.

Z osobami, które wstąpiły do służby wojskowej, stoją na równi:

1. osoby, powołane do osobistego świadczenia usług na zasadzie § 4. ustawy o świadczeniach wojennych;

2. zakładnicy i osoby cywilne, trzymane przez nieprzyjaciela w niewoli.

§ 11.

Służba wojskowa uchodzi za ukończoną z upływem tego dnia, w którym członek kasy brackiej został wyłączony z czynnego związku wojskowego. W miejsce tego dnia wstępuje co do osób, oznaczonych w § 10., l. 1, ten dzień, w którym skończyło się osobiste świadczenie usług, a co do osób, oznaczonych w § 10., l. 2, ten dzień, w którym po odzyskaniu wolności powrócą one na obszar monarchii austriacko-węgierskiej.

§ 12.

Do członków kas brackich, którzy w czasie służby wojskowej są zatrudnieni w sposób uzasadniający obowiązek ubezpieczenia po myśli ustawy z dnia 28. lipca 1889, Dz. u. p. Nr. 127, i otrzymują od pracodawcy regularną zapłatę, ustawa ta nie ma zastosowania przez czas takiego zatrudnienia.

Członkowie ci podlegają ubezpieczeniu po myśli ustawy z dnia 28. lipca 1889, Dz. u. p. Nr. 127, w kasie brackiej tej kopalni, w której są zatrudnieni. Jeżeli jednak członek jest w czasie swej służby wojskowej zatrudniony w pewnej kopalni a do chwili wstąpienia do wojska nie był ubezpieczony na prowizję w kasie brackiej tej kopalni, to wolno mu pozostać ubezpieczonym na prowizję w tej kasie brackiej, do której należał w chwili wstąpienia do wojska (§ 1., ustęp 3.).

§ 13.

Przepisy tej ustawy mają także, o ile zabezpieczona jest wzajemność, odpowiednie zastosowanie do tych członków kas brackich, którzy w obecnej wojnie świadczą państwu niemieckiemu bezpośrednio lub pośrednio usługi wojenne. sanitarne albo tym podobne.

§ 14.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Obowiązuje ona począwszy od dnia 25. lipca 1914. Jej przepisy mają zastosowanie nawet bez zmiany statutów kas brackich.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 15. września 1916, Dz. u. p. Nr. 304, traci z dniem ogłoszenia tej ustawy moc obowiązującą.

Postanowień statutowych, użyczających dalej idących praw pełniącym służbę wojskową członkom kas brackich, nie dotyka niniejsza ustawa. Przepisy § 7. mają także w takich przypadkach zastosowanie.

§ 15.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi robót publicznych w porozumieniu z Moim Ministrem spraw wewnętrznych i z Moim Ministrem skarbu.

Baden, dnia 24. maja 1918.

Karol włr.

Seidler włr.

Homann włr.

271.

Ustawa z dnia 24. maja 1918,

dotycząca rozciągnięcia postanowień § 9. ustawy o kasach brackich z dnia 28. lipca 1889, Dz. u. p. Nr. 127, na członków kas brackich, którzy w obecnej wojnie świadczą państwu niemieckiemu

bezpośrednio lub pośrednio usługi wojenne. sanitarne i tym podobne.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, jak następuje:

§ 1.

Postanowienia § 9. ustawy o kasach brackich z dnia 28. lipca 1889, Dz. u. p. Nr. 127, stosują się, jak długo zabezpieczona jest wzajemność, także do tych członków kas brackich, którzy w obecnej wojnie świadczą państwu niemieckiemu bezpośrednio lub pośrednio usługi wojenne. sanitarne lub tym podobne.

§ 2.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia; z tym samym dniem uchyla się moc obowiązującą rozporządzenia cesarskiego z dnia 16. września 1915, Dz. u. p. Nr. 281. Ustawa ta obowiązuje począwszy od dnia 1. sierpnia 1914.

§ 3.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi robót publicznych w porozumieniu z Moim Ministrem spraw wewnętrznych.

Baden, dnia 24. maja 1918.

Karol włr.

Seidler włr.

Homann włr.

272.

Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości z dnia 22. lipca 1918

o rozpoczęciu działalności urzędowej przez Sąd obwodowy w Poli.

Sąd obwodowy, przeniesiony rozporządzeniem z dnia 16. lutego 1917, Dz. u. p. Nr. 64, z Rogvigno do Poli, ma rozpocząć dnia 26. sierpnia 1918 swoją działalność urzędową w Poli.

Schauer włr.

273.

Rozporządzenie Urzędu dla wyżywienia ludności z dnia 22. lipca 1918,

dotyczące ogólnego uregulowania konsumpcji zboża i produktów mlewa.

Na zasadzie ustawy z dnia 24. lipca 1917, Dz. u. p. Nr. 307, zarządza się, jak następuje:

Artykuł I.

Postanowienia § 1. rozporządzenia Urzędu dla wyżywienia ludności z dnia 16. stycznia 1918, Dz. u. p. Nr. 16, dotyczące ogólnego uregulowania konsumpcji zboża i produktów mlewa, uchyla się. W miejsce ich mają wstąpić następujące postanowienia.

§ 1.

Aż do dalszego zarządzenia ustanawia się na głowę następującą ilość zużycia:

- a) dla przedsiębiorców gospodarstw rolnych dla wyżywienia siebie i swoich domowników (czeladzi), o ile osoby te przy uprawie ziemi zajęte są jako robotnicy rolni albo jako stałe organa nadzorcze łącznie z tymi robotnikami, wymownikami i funkcyonaryuszami, którym wolny wikt, produkty mlewa albo zboże na chleb należy się tytułem wymowy lub wynagrodzenia, począwszy od ukończonego 15. roku życia 11 *kg* zboża na miesiąc;
- b) dla osób tego rodzaju poniżej lat 15, 9 *kg* zboża na miesiąc;
- c) dla przedsiębiorców gospodarstw rolnych dla wyżywienia siebie i swoich domowników (czeladzi), o ile te osoby przy uprawie ziemi nie są zajęte jako robotnicy rolni albo jako stałe organa nadzorcze. 6.75 *kg* zboża na miesiąc.

Artykuł II.

Rozporządzenie to wchodzi natychmiast w życie.

Paul wlr.

274.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 29. lipca 1918,

dotyczące sporządzania surogatów tytoniu i dodatków do tytoniu począwszy od 1. sierpnia 1918. tudzież używania marek stemplowych do

uiszczania należności od licencji na surogaty tytoniu.

Surogaty krajanego tytoniu do palenia i dodatki do krajanego tytoniu do palenia (obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 1. maja 1918. Dz. u. p. Nr. 167, i rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 13. czerwca 1918, Dz. u. p. Nr. 215) wolno sporządzać począwszy od dnia 1. sierpnia 1918, tylko za specjalnem zezwoleniem władzy monopolowej.

Skarbowe władze powiatowe upoważnia się do udzielania przedsiębiorcom zezwoleń na wyrobienie ich zapasów surowców najpóźniej do 30. września 1918. Ministerstwo skarbu zastrzega sobie prawo wyjątkowego zezwalania w razie potrzeby na dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa przez dłuższy czas a to na wniosek właściwych władz skarbowych. Zezwolenia władzy monopolowej wydawane będą tylko z zastrzeżeniami i pod warunkami, oznaczonymi przez Ministerstwo skarbu w szczególności za zobowiązaniem do uiszczenia opłaty licencyjnej, którą aż do dalszego zarządzenia ustanawia się w wysokości 6 h od jednej paczki do 25 *g*.

Do uiszczenia tej należności licencyjnej przeznacza się na razie marki stemplowe emisji 1910 (rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 20. października 1909, Dz. u. p. Nr. 163) po 24 h, na których liczba „24“ znajdująca się nad wizerunkiem Cesarza przedrukowaną jest liczbą „6“, zaś obie liczby „24“, umieszczone obok liczby roku 1910, przedrukowane są kreską poprzeczną w czarnym kolorze.

Przedrukowanych w ten sposób marek stemplowych, które wydawać mają ekonomaty skarbowych władz krajowych osobom uprawnionym na podstawie urzędowego poświadczenia do poboru po cenie 6 h od sztuki, wolno używać tylko do uiszczenia należności od licencji na surogaty tytoniu, nie zaś do uiszczenia należności stemplowych i bezoszczędnych.

Rozsprzedawanie surogatów tytoniu i dodatków do tytoniu, sporządzonych na podstawie zezwolenia władzy monopolowej, zezwolonem jest wyłącznie tylko sprzedawcom tytoniu i może się odbywać począwszy od dnia 1. sierpnia 1918 tylko w opakowaniach, zamkniętych przepisanyymi znaczkami wartościowymi.

Wimmer wlr.

